

A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA NYELVTANULÁSRA GYAKOROLT HATÁSA ÉS ANNAK EMPIRIKUS VIZSGÁLATAI A HAZAI ÉS A NEMZETKÖZI SZAKIRODALOM TÜKRÉBEN

Po-1

Thékes István

Gál Ferenc Egyetem

Kulcsszavak: nyelvtanulás; MI; szakirodalmi áttekintés

Az előadásban arra teszünk kísérletet, hogy a mesterséges intelligencia (MI) nyelvtanulásra gyakorolt hatásának empirikus vizsgálatait áttekintsük. Továbbá összevetjük a közelmúltban megjelent tanulmányok következtetéseit, valamint az MI által támogatott nyelvtanulás komponenseit is elemezzük. Ez a három komponens: 1) a chatbot használata, 2) gépi fordítás, és a 3) szöveggenerálás. Az empirikus tanulmányokat nyilvánosan elérhető tudományos adatbázisok átvizsgálását követően választottam ki. Szempont volt, hogy jelen évtizedben közölt tanulmány legyen az MI és a nyelvtanulás kapcsolatát vizsgálva. Az előadásban áttekintjük az MI által támogatott nyelvtanulás friss szakirodalmát, elemezzük annak komponenseit, valamint rámutatok annak előnyeire. Mára világossá vált, amit 2022 végén a ChatGPT megjelenésekor gyanítottunk, hogy az MI technológia sokkal gyorsabban fejlődik, mint bárki képzelte (Huang et al., 2024). Az elmúlt időszakban számos tanulmány tárgyalta az MI-eszközök általános lehetőségeit nyelvtanulás-nyelvtanítás kiegészítésére. Jelenleg az az általános vélekedés, hogy a tanároknak folyamatosan fejleszteniük kell készségeiket, különben a technológiát jól kezelő emberek átvehetik a szakmában betöltött állásokat (Horváth, 2024). Az MI angol nyelvtanításra gyakorolt hatását vizsgáló kutatások természetükből fakadóan frissek. Egyrészt a bírálati rendszerrel működő folyóiratokban megjelent sok tudományos igényességű empirikus kutatás, másrészt a populáris médiában is olvashatunk és hallhatunk számos interjút, véleménycikket és előadást az MI-nyelvtanulás kapcsáról. Az előadás során a nyelvtanárok által már a ChatGPT megjelenése előtt is megfogalmazott aggályra is rámutatunk. Ez az aggály egy kérdésben fogható meg, ami a szakirodalmi áttekintés során a kutatási kérdésünk is: Lesz-e szükség nyelvtanára a jövőben? Amellett, hogy összevetjük a közelmúltban megjelent empirikus tanulmányok következtetéseit, az MI által támogatott nyelvtanulás új komponenseit is elemezzük annak érdekében, hogy megválaszoljuk a kérdést. Összességében megállapíthatjuk, hogy az MI jelentős befolyást gyakorol számos területen, így a nyelvoktatásban is. Bár évek óta folynak kísérletek a nyelvoktatás MI-vel történő korszerűsítésére, hatásuk, leszámítva a digitális nyelvtanulási applikációkban tetten érhető fejlesztéseket, korlátozott maradt. Az MI potenciálja abban rejlik, hogy képes személyre szabni a digitális nyelvoktatást, csökkentve a diákok idejét, költségeit és kihívásait. Általánosságban elmondható, hogy a MI jelentősen javíthatja a nyelvtanulási folyamatot a különösen azzal, hogy gyorsabbá teszi a személyre szabott tanítás folyamatát (ld. Ji et al., 2024). Emellett a nyelvtanárookra is szükség lesz, azonban szerepük átalakul és nyelvtanári képességeik elengedhetetlen lesz az MI-által támogatott idegen nyelvi tananyag beépítése az oktatási folyamatba.